

Sammendrag

Økonomiske virkninger av reiseliv i Buskerud i 2015

TØI rapport 1549/2017
Forfattere: Eivind Farstad og Petter Dybedal
Oslo 2017 37 sider

Det er beregnet et antall turistovernattinger på ca. 9,9 millioner i Buskerud i 2015. Samlet forbruk som kan tilskrives overnattende, gjennomreisende og dagsbesøkende turister i Buskerud er beregnet til ca. 6,1 milliarder kroner inkludert merverdiavgift. Direkte produksjonsvirkninger av dette forbruket er 4,7 milliarder og indirekte virkninger er beregnet til 2,1 milliarder i 2015. Til sammen er i alt ca. 10 500 personer sysselsatt direkte eller indirekte som følge av turistenes forbruk i Buskerud. Det er om lag ni prosent av alle sysselsatte med arbeidssted i Buskerud.

Antallet overnattinger i fylket har økt med ca. 500 000 fra 2010 til 2015, men dette har ikke gitt noen økning i sysselsetting. Verdien av turistforbruket og den direkte og indirekte produksjonsverdien har økt med 0,5 milliarder kroner, men dette er ikke mer enn prisstigningen.

Hovedmål og kunnskapsgrunnlag

Målet for prosjektet er å gi mest mulig presise anslag for året 2015 på omfanget av turistbesøk (overnattinger, dagsbesøk og gjennomreisende) og hva turismen betyr i form av omsetning, direkte og indirekte produksjonsvirkninger og sysselsetting i Buskerud og i fylkets fem regioner, Hallingdal (Hol, Hemsedal, Gol, Nes, Flå og Ål kommuner), Midt-Buskerud (Sigdal, Krødsherad og Modum kommuner), Numedal/Kongsberg (Kongsberg, Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal kommuner), Ringerike/Hole (Ringerike og Hole kommuner) og Drammensregionen (Drammen, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Røyken, Lier og Hurum).

Beregningene er basert på en enkel oppdatering av beregningene fra 2010-analysen til 2015-tall. I hovedsak er oppdateringene basert på utviklingen i Statistisk sentralbyrås (SSB) overnattingsstatistikk, befolkningsvekst og økning i antall fritidsboliger i de fem regionene.

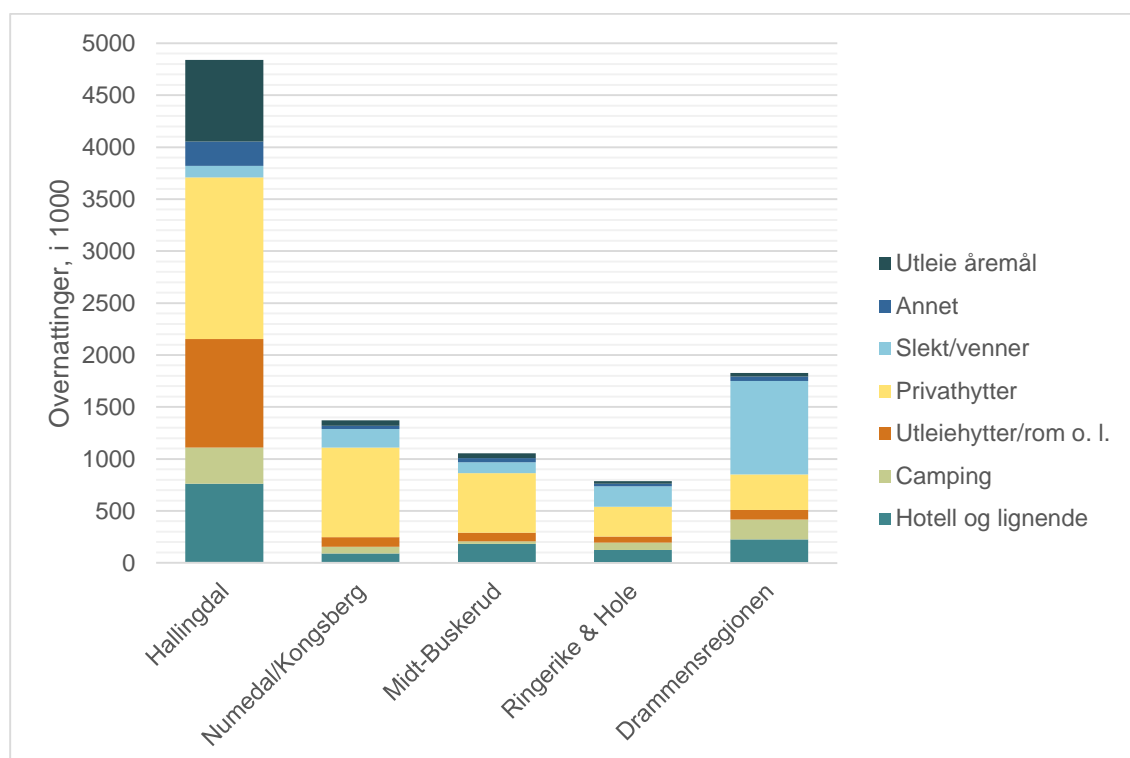
Våre beregninger gir ca. 9,9 millioner turistovernattinger i fylket i 2015 (tabell A), og det er en økning på ca. seks prosent siden 2010. Drøyt tre firedeler (78 prosent) er norske overnattinger og en firedel utenlandske, og andelen norske overnattinger har økt med ca. to prosentpoeng siden 2010. Ferie- og fritidsbetingede overnattinger dominerer fortsatt, og utgjør 84 prosent i Buskerud. Andelen arbeidsbetingede overnattinger har dog økt med to prosentpoeng i femårsperioden.

Størst andel av overnattingene foregikk på private fritidsboliger, som utgjorde til sammen 37 prosent av totalt antall turistovernattinger i Buskerud. Ni av ti av fritidsboligovernattinger ble foretatt av nordmenn. Andelen overnattingene fant sted på hotell eller liknende overnattingsanlegg utgjorde 14 prosent.

Tabell A: Turistrelaterte overnattinger i Buskerud i 2015, etter type overnatting og nasjonalitet. Millioner overnattinger.

	Antall 2010	Antall 2015	Andel av overn. i 2015
Nordmenn	7,1	7,7	78 %
Utlendinger	2,2	2,2	22 %
Hotell, pensjonat og liknende	1,5	1,4	14 %
Camping (på og utenom campingplass)	0,6	0,7	7 %
Utleiehytter/leiligheter/rom, campinghytter	1,1	1,4	14 %
Privathytter/fritidsboliger	3,4	3,6	37 %
Slekt/venner	1,4	1,5	15 %
Utleiehytter/næringsbygg for åremålsleie	0,9	0,9	10 %
Annet, uspesifisert	0,3	0,4	4 %
Overnattinger i alt	9,3	9,9	100 %

Fordelingen av overnattinger etter overnattingsform på de fem regionene er vist i figur A. Hallingdal har nær halvparten av alle overnattingene i fylket (4,8 millioner), Drammensregionen har 19 prosent (1,8 millioner), Numedal/Kongsberg 14 prosent (1,4 millioner), Midt-Buskerud 11 prosent (1,1 millioner) og Ringerike/Hole 8 prosent (0,8 millioner).

Figur A Turistrelaterte overnattinger i Buskerud i 2015, etter region og type overnatting. 1000 overnattinger.

Figuren illustrerer at hytte/fritidsboligturismen er framtreddende i Buskerud når det gjelder andelen overnattinger i de ulike regionene, med unntak av Drammensregionen. I Hallingdal er turismen mer sammensatt enn i de andre regionene, dvs. at overnattingene er mer jevnt fordelt på ulike former for overnatting. Likevel er fritidsboligturismen relativt sett størst også der.

Tabell B viser det beregnede turistrelaterte forbruket i Buskerud i 2015 etter overnattingsform.

Tabell B: Turistrelatert forbruk for overnattende besøkende i Buskerud i 2010 og 2015, etter type overnatting. Nordmenn og utlendinger. Milliarder kroner.

	Forbruk 2010	Forbruk 2015	Andel av forb. 2015
Nordmenn	3,2	3,8	67 %
Utlendinger	2,1	1,9	33 %
Hotell, pensjonat og liknende	2,3	2,2	38 %
Camping (på og utenom campingplass)	0,5	0,6	10 %
Utleiehytter/leiligheter/rom, campinghytter	0,4	0,5	9 %
Privathytter/fritidsboliger	0,8	0,9	17 %
Slekt/venner	0,8	0,9	16 %
Utleiehytter/næringsbygg for åremålsleie	0,3	0,3	5 %
Annet, uspesifisert	0,3	0,3	5 %
Forbruk i alt	5,3	5,7	100 %

Forbruket som kan tilskrives overnattende turister er beregnet til nær 5,7 milliarder kroner i 2015. Nordmenn brukte samlet sett mest, og står for ca. to tredeler av forbruket blant overnattende turister, og utlendinger en tredel. Andelen utlendingers forbruk utgjør har falt med 7 prosentpoeng fra 40 prosent i 2010.

Hotellgjestene la igjen mest penger i Buskerud, ca. 2,2 milliarder kroner (38 prosent av totalen), mens besøkende på private hytter la igjen ca. 0,9 milliarder kroner (17 prosent).

Ferie- og fritidsreisende la for øvrig igjen klart mest med 4,4 milliarder kr, mens yrkes-/forretningsreisende brukte til sammen ca. 1,3 milliarder kr på besøkene i fylket.

Medregnet gjennomreisendes og dagsreisendes forbruk er samlet turismerelatert konsum i Buskerud i 2015 beregnet til 6,07 milliarder kroner (tabell C). Merk at dette er eksklusive utgifter til vedlikehold, oppgradering og nybygging av fritidsboliger, som det ikke er beregnet egne tall for i 2015.

Tabell C: Turismerelatert forbruk i Buskerud i 2010, etter forbrukskategori. Millioner kr.

	Overnatting	Servering	Varekjøp	Transport	Aktiviteter	Annet	Sum
Overnattingsturister	1 914 096	895 064	1 375 193	784 919	541 127	191 662	5 702 062
Gjennomreiser	-	36 128	49 890	44 031	8 878	4 878	143 805
Dagsbesøk	-	69 767	55 719	50 349	40 911	4 464	221 209
Turistforbruk i alt	1 914 096	1 000 959	1 480 802	879 299	590 916	201 004	6 067 077
Prosentandel	32	16	24	14	10	3	100

Utgifter til overnatting og servering utgjør nær halvparten til sammen, mens utgifter til varekjøp utgjør nær en firedel.

I tabell D vises fordelingen av direkte og indirekte produksjonsvirkninger av turisme på regionene i Buskerud.

Det totale turistforbruket på 6,1 milliarder kroner i Buskerud i 2010 tilsvarer i produksjonsverdi 4,7 milliarder kroner når bruttoavansen (30 prosent av omsetningen) er regnet inn som produksjonsverdi i varehandel og i salg av drivstoff.

Omfanget av indirekte virkninger er basert på multiplikatorberegninger fra 2004, som ga en multiplikator for Buskerud fylke på 1,45. Dette gir samlede indirekte virkninger på 2,1 milliarder kroner. I alt er direkte og indirekte virkninger av turisme beregnet til 6,8 milliarder kr. i Buskerud i 2015.

Tabell D: Direkte og indirekte produksjonsvirkninger av turisme i Buskerud i 2015, etter region og forbrukskategori. Millioner kr.

	Hallingdal	Midt-Buskerud	Numedal/Kongsberg	Ringerike/Hole	Drammensregionen	Buskerud
Overnatting	1 071,2	197,0	184,1	160,2	301,5	1 914,1
Servering	432,8	118,7	115,3	91,3	242,9	1 001,0
Varekjøp	181,8	48,8	61,4	40,5	111,7	444,2
Transport	193,3	54,5	62,8	50,0	149,3	510,0
Aktiviteter	305,4	74,5	67,1	43,9	100,1	590,9
Annen vare- og tjenesteproduksjon	79,0	21,8	22,9	20,7	56,5	201,0
Sum direkte produksjonsvirkninger	2 263,5	515,3	513,6	406,7	962,1	4 661,2
Multiplikator	1,29	1,32	1,34	1,37	1,41	1,45
Indirekte virkninger	656,4	164,9	174,6	150,5	394,4	2 097,5
Direkte + indirekte virkninger	2 920,0	680,3	688,2	557,1	1 356,5	6 758,8

Direkte og indirekte produksjonsvirkninger beregnet til 2,92 milliarder kroner i Hallingdal i 2015. Nærmest følger Drammensregionen med 1,36 milliarder kroner.

Reiselivsrelatert sysselsetting omfatter både direkte og indirekte sysselsetting. Tabell E viser antall turismerelevante sysselsatte etter næring i Buskerud.

Det er beregnet at antall sysselsatte i turistrelatert virksomhet (direkte eller indirekte) i Buskerud utgjorde ca. 10 440 personer i 2015. Om lag en tredel er sysselsatt i hotell- og restaurantsektoren, 24 prosent i varehandel, 8 prosent i transport. Om lag 29 prosent er sysselsatt i diverse i tjenesteytende næringer, som står for en stor del av de indirekte produksjonsvirkningene.

Tabell E: Direkte og indirekte tursimerelatert sysselsetting i Buskerud etter næring i 2015. Antall sysselsatte og andel i prosent.

Næring	Antall sysselsatte	Andel av turismerelatert sysselsetting
Varehandel	2 532	24,2
Hotell og restaurant	3 577	34,3
Innenriks transport	831	8,0
Diverse annen tjenesteyting	3 041	29,1
Bygg og anlegg	278	2,7
Diverse vareproduksjon	182	1,7
Sum	10 441	100,0
Andel av total sysselsetting (%)	8,5	
Andel av sysselsetting utenom offentlig sektor og primærnæringer	12,7	

Ut fra den angitte beregningsmåten finner vi at reiselivsrelatert sysselsetting utgjør om lag 12,7 prosent av sysselsettingen i Buskerud utenom offentlig sektor, og 8,5 prosent av all sysselsetting.

Tall for overnattinger, turistkonsum, produksjonsvirkninger og sysselsetting er tidligere blitt beregnet for året 2004 og 2010. Tabell F viser hovedresultater for fylket samlet for 2010 sammenlignet med 2015.

Tabell F: Sammenlikning av hovedresultater for Buskerud 2010 og 2015.

	2010	2015
1000 overnattinger	9 345	9 880
Turistkonsum mill kr	5 612	6 067
Direkte produksjonsvirkninger, mill kr	4 322	4 661
Indirekte produksjonsvirkninger, mill kr	1 924	2 097
Sum direkte og indirekte virkninger, mill kr	6 246	6 758
Antall sysselsatte	10 479	10 441

Antallet overnattinger i fylket har økt med ca. 535 000 fra 2010 til 2015, men dette har ikke gitt noen økning i sysselsetting. Verdien av turistforbruket og den direkte og indirekte produksjonsverdien har økt, men ikke mer enn prisstigningen målt ved konsumprisindeksen.

